

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

סמון לציין הרב הקדוש
רבי שלמה מקרלין זצוק"ל הי"ד

| גליון 123 |

ברשת ויקהל פקודי תשפ"ג

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת ויקהל-פקודי

וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ה' (לה, י). אמר הרה"ק רבי משה מקוברין זצוק"ל: לא השכליות היא עיקר החכמה, אלא יבאו ויעשו בפועל את כל אשר צוה ה'.

(אמרות משה)

אשר נשא לבן אותנה בחכמה (לה, כז). עבודה שבלב בחכמה הוא המעלה ומנשא את האדם לפי שכלו וחכמתו בעבודת היום, וכדכתיב אשר נשא לבן אותנה 'בחכמה', שהחכמה בלא לב אינו כלום.

(הרה"ק רבי אשר השני מסטאלין זי"ע, בי"א ה')

ויכלא העם מהביא (לו, ו). לשון כלה, שע"י כח הצדקה והתרומה, זכו להיות כלות הנפש. וכמו ששמעתי מאדמו"ר [ממעזריטש] זצ"ל, 'מתן אדם ירחיב לוי' (משלי יח, טז) שירחיב לבו.

(ש"ס"ה סעיפים, להרה"ק מסטאלין זי"ע)

ויהיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת (לו, ט). 'כנפים' ידוע שהם יראה ואהבה, כי מצוה בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא, והאהבה והיראה הם כנפים להעלות כל העבודות להשי"ת. והיו הכרובים פורשי כנפים 'הניל' 'למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת' על כפרתן של ישראל, והיו כנפים. אי"א אדמו"ר זצוק"ל אמר בסליחות כי נזכר בפסוק אצל הכנפים והיה הכרובים פורשי כנפים למעלה, מיד לקחן הקב"ה והטיסן על החיות, ומיהיכן לקחן הקב"ה מבין החיות פ"י מבין החיות של בני ישראל.

(בית אהרן צד, ד)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר 'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

סעודת ערב

הרה"ק רבי אשר מסטאלין זצוק"ל אמר, שמקובל אצלו מרבו הרב הקדוש רבי שלמה מקארלין שיש לסעוד בכל לילה סעודת ערב קודם השינה.

עיטורי קדוש

טעם הדבר

רבינו הזהיר מאוד שיטלו ידים לאכול סעודה קודם השינה, ושני טעמים נאמרו בדברי: האחד בכדי להוסיף כוח לעבודת הבוקר שיוכלו להתפלל כדבעי, והשני: כי מצוות רבות אינן נוהגות בלילה, מה שאין כן ברכת המזון שהיא מצוה דאורייתא - שאפשר לקיימה בלילה.

צדיקים נוהרים בזה

בכתבי ר"י שו"ב (שם) מובא: בעת פטירת הרב רבי אשר מסטאלין היה פלא גדול, שכבר היה גוסס, ומכל מקום רחץ לסעודה בערב, ואמר שכן מקובל מרבו רש"ק שצריך לרחוץ קודם השינה לאכילה. וכן היה ציווי אדמו"ק [מקאברין] ז"ל להאברכים בבירוסק לרחוץ בלילה לאכילה בכדי שיהיה נח מהר לתפילה.

בספר פרי ישע אהרן (עמוד כג) מובאים כמה דברים שציווה הרה"ק רבי אשר מסטאלין בטרם פטירתו לבנו הרה"ק רבי אהרן מקארלין, והראשון שבהם הוא - שיקפיד לאכול סעודת ערב וכפי שפקד עליו רבו הרש"ק.

ואכן הרה"ק רבי אהרן מקארלין היה נזהר מאוד לאכול סעודת הערב והיה מזהיר על כך, ומסופר (שם, עמוד קסז): אמו של החסיד המורם בנשי"ק הר"ר נח שרה'ליס התלוננה לפניו על בנה נח כשהיה עדיין בחור שאינו אוכל ארוחת ערב, והרה"ק רבי אהרן ציווה עליו לערוך סעודת ערב, ואמר: מדאדאן אויף שטיין אין דער פריה, און האבין כח צוא דעם דאבוונען בקול המעורר הכונה [צריכים לקום בבוקר עם כוח להתפלל בקול המעורר הכונה].

עוד מסופר (שם): הרה"ק ר' דוד זעליג זלצמן ז"ל, כששכב פעם בבית חולים ל"ע ואסור היה עליו לאכול לחם מלבד לסעודה אחת, וזאת רק בבוקר ולא בערב, ציווה לאלה שעמדו על ידו שיצניעו את הלחם בכדי להשאירו על סעודת הערב, כי מקובל בשם הסטאלינער זי"ע להקפיד לסעוד בכל ערב, כי זאת המצוה האחת דהיינו ברכת המזון שמחויבים עליה בלילה, וכן שמענו על עוד צדיקים ששמרו מאד על הדבר.

ובספר תפארת היהודי (אות קלה) כתוב: היהודי הק' היה נזהר מאד בסעודת הלילה, ואמר שנרמז במאמר חז"ל במסכת ברכות (ד): אדם בא מן השדה, אם רגיל לקרות קורא וכו', וקורא ק"ש ומתפלל ואוכל פתו ומברך, וכל העובר על דברי חכמים וכו', ואמר היהודי הק' שזהו סדר חז"ל יוכל העוברי וכו'.

קאי גם על אוכל פתו. והרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זע"א לא אכל אף פעם ביום מלבד סעודת מצוה, דהיינו שעשה סיום מסכתא או על סעודת ברית מילה וכדומה, אך סעודת הלילה היה אוכל תמיד, ואמר שכן היה עליו פקודת רבו הק' שבל יחסר שום פעם סעודת הלילה, והיו ג"כ סעודת מצוה מפני שמצוה לשמוע דברי חכמים.

מעשה נורא

בספר כנסת ישראל (עמ' נז) מסופר, שפעם אחת בא איש אחד לפני רבו אדמו"ה"ז מסאדיגורא זי"ע, ואמר לו שמנעוריו לא פנה לבו באבידת הזמן ויומם ולילה לא פסק פומיה מגרסא ועבודה שבלב זו תפילה, אבל הנה עתה לעת זקנותו מרגיש בעצמו איזה חסרון בעבודתו.

כששמע זאת הרה"ק מסאדיגורא הלך בחדרו אנה ואנה בפחד ומורא, והציג את מקטרתו להעלות בה עשן, וביקש מהאיש שיסדר לפניו כל סדר יומו מקומו ועד שכבו. ענה האיש ואמר כי בכל לילה הוא קם בחצות הלילה ועושה תיקון חצות, ואחר כך לומד שעורים כסדרם, משניות, זוהר ושולחן ערוך, ואחר כך מתפלל בהשכמה, ולאחר מכן יושב ולומד עד חצות עם תפילין דרבינו תם, ורק אחר כך סועד לבו, והולך לנוח קצת ומיד לאחר מכן חוזר ללמוד עד הערב ומתפלל מנחה וערבית, כך הוא נוהג מידי יום בימו ואל חסר מעודו מסדר זה.

אמר לו הרה"ק: מדברין ניכר שאין אתה סועד סעודת הלילה. ענה האיש ואמר: כן הוא, כי אין לי זמן לכך.

פתח הרב ואמר: הנה בעת שהאדם קם ממיטתו בבוקר מיד נמשך הרע להתגבר עליו, אך היות שיש מצוות שהאדם חייב בהן, דהיינו קריאת שמע, ציצית ותפילין, ותלמוד תורה, אזי בגודל כוח המצוה יש לו כח להתגבר על הרע ולהחלישו, לכן בהגיע עת הלילה אשר אין בו מצוות חיוביות וגם לא ת"ת יען כי איכא מאן דאמר לא איברי לילה אלא לשינתא, אע"פ שלא קיי"ל כן להלכה עכ"ז אין בו כח כמצווה ועושה לכל הדיעות - ע"כ יש כח בהרע להתגבר עליו ח"ו. אך אם עיני שכל לו איז מכניס עצמו למצוות חיוביות, היינו בזה שהוא אוכל סעודת הלילה ומקיים בזה מצות נט"י וברכת המוציא ונטילת מים אחרונים שהוא מצוה דרבנן, וברהמ"ז שהוא דאורייתא, שהם מצות שמחויב בהם ומצווה ועושה - אזי יש כח בהטוב להתגבר על הרע ולהחלישו כמו ביום.

הצדיק הקדוש רבי שלמה מקרלין זי"ע מחכה ליהודים, להשפיע כמו בחיים חיותו

אמונה, יראת שמים, קשר לבורא עולם, שפע ברכה, ישועות ורוב טובה.

הנכם מוזמנים אליו בכל עת, כל השנה!

לתיאום ופרטים נוספים
חייגו ל'מרכז לודמיר':

02-54-35-660

מקוה טהרה
מחודר

שתייה חמה
וכיבוד קל

בית הכנסת
לתורה ולתפילה

חדרי אירוח
נוחים ומאובזרים

מקוה טהרה
מחודר

סיפור מאילנא דחיי

רבינו הקדוש • צדיקי דורו • הדבקים בחיים

הקדוש מהוראדנא

נכנס רבי אלכסנדר זיסקינד אל תוככי הכלא האימנתי ובא אל תאו של ר' אליעזר המיוסר. ישב הרבי לצד ר' אליעזר והחל לחזק את רוחו למען יקדש את שמו הגדול ברבים.

מעמד ההוצאה לפועל של גזר דינו של אליעזר, נועד ליום השני של חג השבועות. גויי הוראדנא התכנסו בהמוניהם להיות נוכחים במחזה ולראות במו עיניהם עונשו של יהודי פושע זה, ואלו היהודים הסתתרו בבתיהם מפחד שמא יתנפלו עליהם הגויים לרצח נפש, על העול שכביכול עשה היהודי לבן עמם.

אולם רבי אלכסנדר זיסקינד שם נפשו בכפו, עזב את בית הכנסת באמצע התפילה, וסיכן את עצמו לעבור בין הגויים צמאי הדם. הוא שמע את המוצא להורג מברך ברכת קדוש השם כפי שלימד אותו. ברגש רב ענה רבי אלכסנדר זיסקינד אחריו 'אמן', וחזר לבית הכנסת שם ערך אזכרה לטובת נשמתו הקדושה והטוהרה, הי"ה.

ביום י"ח אדר חל היארצייט של רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה, בעל מחבר ספר יסוד ושורש העבודה. רבי אלכסנדר זיסקינד היה מקורב אל רבינו הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין, אשר במהלך נסיעותיו בכדי לעשות נפשות לדרך החסידות ולקרבת אל רבו המגיד ממעזריטש עבר בהוראדנא ושמע את שמעו הטוב של אותו צדיק, רבי אלכסנדר זיסקינד. רבי אהרן הגדול בא אליו וסיפר לו מגדולת רבו הגדול, ואמר לו כי שם יהיה לו מקום למצוא דרך להתעלות ביותר בעבודת השם.

רבי אלכסנדר זיסקינד נסע מיד עם רבינו כדי לשבות במעזריטש. והנה בסעודת ליל שבת היה המגיד מספר איזה מעשה של דברי חול, ובעיני רבי אלכסנדר זיסקינד היה הדבר תמוה שידברו בשבת דברים בטלים. אולם חשב שבוודאי בסעודת היום ישמע הרב דברי תורה ועבודה ובהם ימצא את שאהבה נפשו. אולם הדבר נשנה גם בסעודת היום, כך שתוחלתו נכזבה כמו אמש בליל שבת, ועגמת נפשו היתה רבה. כך היה גם בסעודת רעוא דרעוין, שהמגיד התחיל לדבר עוד ועוד דברי חול. עד שרבי אלכסנדר זיסקינד כבר לא יכל עוד להתאפק מגודל עגמת נפשו, וצעק בקול שאינו יכול לשמוע דברים בטלים ובפרט בסעודה זו, ומיד נעמד בעצמו והחל לדבר דברי תורה ומוסר. במוצאי שבת נסע בחפזון וכלי פרידת שלום מאת המגיד הקדוש. נכנס רבי אהרן אל רבו המגיד כמתרעם. הן הוא התייעץ כל כך לקרבו אליו, והרבי הראה לו ריחוק גדול כל כך, בדברו דיבורי חול כל השבת.

אמר לו אז המגיד כי עשה כן בכוונה מיוחדת כדי שלא יתקרב אליו, כי ראה עליו שאם יתקרב לא יועיל לו מאומה, כי הוא צדיק תמים וקשה לשנות אותו לדרך אחרת בעבודת השם יתברך, ולא עוד, אלא שעלול הוא לאבד את שלו. על כן טובתו היא שלא יתקרב אליו. ע"פ נוסחא אחרת אמר הרב המגיד: הוא הגיע עם שק מלא, וכדי למלא את השק חייבים קודם לרוקנו, וחבל ששקו ישאר ריק אפילו שעה אחת. (ויש מוסרים בנוסח זה: הוא כבר הגיע לדרך החסידות, אך בדרך שונה וקשה יותר).

תורתו, הנהגתו ודבריו של רבי אלכסנדר זיסקינד, הינם ברוחה ובטעמה של דרך החסידות, ומן הענין לציין כי צוואתו של רבינו אהרן הגדול זיע"א וצוואתו שלו דומים במאוד מאוד. רבי אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל נסתלק בח"י אדר שני שנת תקנ"ד ונקבר בהוראדנא.

בצוואתו השנייה, ביקש רבי אלכסנדר זיסקינד לכתוב שורות ספורות בלבד על קברו ובכתב אשורית: "אלכסנדר זיסקינד, במו"ה משה, הגולד מהאשה רבקה, עובד השם יתברך". כמו כן ביקש שיקימו על קברו שתי מצבות: אחת לראשו, ואחת למרגלותיו. עוד הזהיר - שלא יקברו שום אדם בכל הארבע אמות סביב לקברו. (ע"פ יסוד ושורש העבודה תולדות רבינו)

המצבה שעל קברו של בעל יסוד ושורש העבודה זצוק"ל זיע"א

המולה רבה ותכונה ערה מילאו את רחובות הורדנא (גראדנא) היהודיים. מים רבים נשפכים בששון, קירות חלונות ומרצפות נשטפים בעמל ונעשים מצוחצחים ביסודיות. בגדים ננערים בעוצמה אל פני הרחוב מפירורי חמץ שאינם נראים לעין. חג הפסח קרב ובא ואיתו העבודות הרבות והרצופות עמל וקושי, החביבים והערבים מאוד על ישראל הרוצים להתנקות מכל בל שזור ולהתקרב אל אביהם שבשמים. הכל התנהל למישרין כבשנים הקודמות, אולם באותה שנה - תקנ"ג, לפני 283 שנה - קפא הכל באחת. דממו להן ההכנות הצוהלות, ותחתם באה הבשורה האימה בדבר גזרת המוות המרחפת על אחד מטובי בני העיירה היהודיים.

רבי אליעזר בן רבי שלמה היה יהודי ירא אלקים וטוב לב. בתחילה התגורר בעיירה יורבולוב שעל הגבול שבין רוסיה הצאריסטית לבין פרוסיה, לאחר מכן עקר את משכנו וקבעו בהוראדנא שוקקת החיים היהודיים.

באחד מצדי דרכה של העיר, עמלו פועלים במרץ בכריית בור עמוק. חול רך נגרף מתוככי הבור ונערם לכדי תל גבוה על שפתו של הבור העמוק והטרי.

הנהגה בוקר אחד, ימים ספורים לפני פרוש חג הפסח על יושבי הוראדנא ועל עם ישראל כולו, צעד לו אליעזר ברחובות העיר, מרחוק מבחין הוא בבור העמוק ובתל שלצידו, אולם עיניו חזו במחזה נוסף, מבהיל ומצמית - - -

גוי מתושבי העיירה חלף בצמוד לבור הבלתי מגודר, והנה הוא מעד והחל ליפול אל תוכו העמוק והמסוכן. הלה לא איבד עשתונות, בכל כוחו ובשתי ידיו ניסה לאחוז בשפת הבור, אולם ידיו נפגשו בחול הרך, וככל שידיו הכו נמרצות בניסיון למצוא קרקע מוצקת להיאחז בה, כך היה החול הרב שהצטבר מחליק וממלא את הבור, עד שכיסה את הערל מכל וכל.

אליעזר דגן רץ במהירות לעבר הבור, וניסה למשוך את הגוי מתוך קבורתו ולהציל את חייו. אולם עומקו של הבור והחול הרב שכיסה עליו מנעו את ניסיון ההצלה, והגוי מת במקום.

בעוד אליעזר עומד על שפת הבור ומביט ביאוש במחזה הקשה, החלו להתגודד במקום המוני גויים. לא עברו דקות אחדות ומיד החלו להישמע שאגות רמות ומאיימות מפיהם:

"יהודי הרג את הגוי בכוונה תחילה על מנת להשתמש בדמו למצות חג הפסח!" - עלילת דם - - -

על אתר הופיעו במקום שוטרים שאזקו את ר' אליעזר האומלל והשליכוהו לתא הכלא. כבר למחרת ניצב בבית המשפט, שם הכריעו השופטים מיידית וללא חקירת האירוע, כי אליעזר מורשע בהריגת הגוי ודינו נגזר למיתה אכזרית בפומבי. 'או, כתנאי לביטול הפסק הדין' - היה המשכו של פסק בית המשפט - 'יאות היהודי להמיר את דתו, ובזאת ייפטר לגמרי מן העונש'.

יהודי הוראדנא פתחו מיד בהשתדלויות להמתיק את עונשו של ר' אליעזר, אולם כל מאמציהם לא הועילו להעביר את רוע הגזירה.

בהוראדנא התגורר הצדיק רבי אלכסנדר זיסקינד בעל הספר יסוד ושורש העבודה. רבי אלכסנדר זיסקינד לצד צדקותו הגדולה בתורה ועבודה ידוע היה בחמימותו ובטוב ליבו ובמסירותו הרבה למען כל יהודי ויהודי, ומעשי החסד והצדקה שפעל היו גדולים ועצומים.

ראה רבי אלכסנדר זיסקינד והבין כי כלתה הרעה אל רבי אליעזר, ואין מנוס אלא שיקדש את ה' במיתתו. חשש הרבי, שמא חלילה לא יעמוד אליעזר בניסיון הקשה והאכזרי, ועל כן השתדל להשיג רישיון לבקרו בבית האסורים.

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר
בעבר בהווה

הגאון הקדוש שנדרף שוב ושוב

השבוע בחרנו להביא לפניכם קוראניו היקרים, קטע היסטורי מהעיר לודמיר השייך לפורים, ברוח ימי הפורים שעברו עלינו לטובה.

ביום א' אדר שנת ה'ת"ד עזב הגאון הקדוש רבי יום טוב ליפמן הלוי הלר

זצוק"ל זיע"א בעל התוספות יום טוב, את העיר לודמיר, לאחר שכיהן בה ברבנות משך כשש שנים. לפני כן כיהן בפראג במשך עשרים ושמונה שנה, עד להלשנה הידועה המאסר שבעקבותיה. לאחריהן ולאחר המאסר הכבד שהושת עליו עבר לכהן בלודמיר, והיה זה בהיותו בן נ"ה שנים.

גם בלודמיר נמסר רבי יום טוב למלכות על ידי אישיו ולא מעלי שפלים, וזאת בגין תביעתו לחזק את החרם והתקנה

שחוקנה יובל שנים לפני כן - שלא לקנות את הרבנות בדמים. שונאיו שוב מסרוהו לשלטונות בעלילת שוא, ואלה גזרו כי עליו לעזוב את לודמיר. אמנם גזירה זו בוטלה בהשפעתם של עסקני העיר היהודים.

בשנת ת"ד, בהיותו כבן ששים וחמש, התמנה לאב בית דין בקראקא והגליל ושם כיהן עוד עשר שנים, עד מלאת ימיו ושנותיו בשנת תי"ד. רבי יום טוב קבע לצאצאיו את יום ה' תמוז [יום המשפט] כיום תענית, ואת יום א' אדר [יום חזרתו לרבנות] כיום שמחה והודאה. יום זה נחשב לפורים שני המפורסם ביותר, ונחגג עד היום בקרב צאצאיו הרבים הפזורים בכל רחבי תבל.

ילדי רבנו שלמה

חידת השבוע

חידה: כיצד נראית מצבתו של בעל יסוד ושרש העבודה?

הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיצ ל [קו לודמיר 02-3011122](mailto:A023011122@gmail.com), להכניס לשלוחת הילדים - שלוחה מספר 0, ולפעל לפי ההוראות. בין הפותרים נכונה תגורל זכות רכישת ספרים.

את התשובה יש לשלח עד ליום ראשון פרשת ויקרא

הזוכים בהגדרת פרשת תרומה: משפ' ציילינגולד, ביתר עלית. פרשת תצוה: משפ' רייזמן, בית שמש.

אוצרות ומשיגים

כל! יכול אתה לעבד את ה' גם בגלוי!"

ויהי פאשר שמעו האברכים את הדברים שיצאו מפי המגיד, כבודו את רבנו שלמה כבוד גדול ובדרךם חזרה לביתם הושיבוהו בראש העגלה בכבוד רב, כשהם עצמם עומדים על דפני העגלה ביראת כבוד גדולה.

וכן היתה לשון קדשו של הצדיק רבי ישראל מרוזין פאשר ספר את המעשה: "זיי האבן זידן געשטעלט אויף די שטאגעס..."

ומאז והלאה החל רבינו שלמה להתגלות לכל העולם...

נסיעים לזלאטשוב - המשך

כפי שספרנו בפעם הקודמת, הבורת אברכים נעלים ובתוכם רבינו שלמה, יצאו אל זלאטשוב למגיד רבי יחיאל מיכל, כשרבי שלמה יושב ברוב ענהו בחלק האחורי של הפרכרה. ויהי בהגיעם לזלאטשוב, נצבו כל לפני המגיד הקדוש, והנה מה רבה היתה פליאתם כאשר הושיט המגיד את ידו לשלום אל רבי שלמה בלבד, ואלו לשאר הנוסעים כלל לא נתן ידו.

ואז קרא המגיד הקדוש ואמר לר' שלמה: "עד מתי תהיה נסתר? כבר בא הזמן שתתגלה לעיני